

PEADIREKTORI ASETÄITJA

OTSUS

21.08.2006.a nr 39-KO

Koondumisele nr 20/2006 DAT-Schaub Holding A/S ja Thomeko Oy loa andmine

Koondumine

09.08.2006.a esitas Thomeko Oy ja DAT-Schaub Holding A/S esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Thomeko Oy aktsionärid ja DAT-Schaub Holding A/S 11.07.2006.a 51% Thomeko Oy aktsiate ostu-müügilepingu (edaspidi Leping). Lepingust tulenevalt omandab DAT-Schaub Holding A/S 51% Thomeko Oy aktsiatest. Nimetatud tehingu käigus omandab Thomeko Eesti OÜ DAT-Schaub Eesti OÜ äritegevuse.

Tehingu tulemusena omandavad Thomeko Oy aktsionärid ja DAT-Schaub Holding A/S ühise valitseva mõju Thomeko Oy üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses, ning antud juhul on tegemist koondumisega konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 19 lg 1 p 3 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 10.08.2006.a ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 3 järgi on koondumise osaliseks füüsilised isikud või ettevõtjad, kes ühiselt omandavad valitseva mõju ühe ettevõtja üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on koondumise osalisteks DAT-Schaub Holding A/S (edaspidi DAT), Thomeko Oy aktsionärid (edaspidi aktsionärid) ja Thomeko Oy (edaspidi Thomeko).

DAT on Taanis registreeritud äriühing, kelle emaettevõtjaks on DAT-Schaub a.m.b.a, mis omakorda kuulub Danish Crown a.m.b.a. kontserni. DAT-Schaub a.m.b.a. tegeleb peamiselt naturaalsoolte tootmisega ning nende müügiga lihatööstustele. Lisaks tegeleb ettevõtja lisaainete ja pakkematerjalide tootmise ja müügiga toiduainetetööstustele. Ettevõtja tegutseb Eestis läbi 100%-lise tütarettevõtja DAT-

Schaub Eesti OÜ, kelle peamiseks tegevusalaks on naturaalsoolte, lisaainete ja pakkematerjalide müük lihatööstustele.

Thomeko on Soomes registreeritud äriühing, kes tegeleb peamiselt kunstsoolte ning maitse ja lisaainete, samuti seadmete ja masinate hulgimüügiga. Thomeko äritegevus toimub Eestis tema tütarettevõtja Thomeko Eesti OÜ kaudu, kes 2005.aastal tegeles kaubandus- ja toiduainetööstuse seadmete müügi ja hooldusteenuse pakkumise ning toiduainetööstuses tarvilike materjalide töötlemise ja müügiga. Ettevõtja müüs 2005.a septembris kaubandusseadmete ja –materjalide divisjoni Soome äriühingule. Käesoleva tehingu järgselt omandab Thomeko Eesti OÜ DAT-Schaub Eesti OÜ äritegevuse.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 100 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 30 miljonit krooni.

Ettevõtjate 2005.a käive Eestis oli kokku üle 100 miljoni krooni ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas kummalgi nimetatud perioodil 30 miljonit krooni, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Koondumise osalised tegelevad horisontaalselt kattuvatel kaubaturgudel, milleks on

1. kunst- ja naturaalsoolte tootmise ja müügi kaubaturg ning
2. lisa- ja maitseainete müügi kaubaturg.

Kunst- ja naturaalsoolte tootmise ja müügi kaubaturg

Naturaalsoolte tootmisel töödeldakse tapamajadest saadavad loomade sooled ja müüakse need edasi lihatööstustele, kes kasutavad neid vorstitoodete jm lihatoodete ümbrisena. Peamiselt kasutatakse sea-, lamba- ja veisesooli. Seasooli kasutatakse peamiselt erinevate vorstide tootmisel, näiteks *frankfurter* ja *bratwurst* tüüpi vorstikeste tootmisel. Lambasooli kasutatakse erinevate grillvorstide ja *hot dog* vorstide tootmisel. Loomasooli kasutatakse peamiselt toiduvalmistamisel kasutatavate vorstitoodete tootmisel.

Lihatööstuste seisukohalt on naturaalsooled asendatavad kunstsooltega, mis on valmistatud kollageenist, fibroosist, kilest või tselluloosist. Kollageen- ja tsellulooskestad on kasutusel peamiselt söödavate kestadega toodete puhul, kilekestasid kasutatakse nahata vorstide tootmisel ning viilutatud toodete pakendamisel.

Thomeko tootevalikus on üksnes kunstsooled, DAT tegeleb nii naturaals- kui kunstsoolte tootmise ja müügiga, kusjuures naturaalsetest sooltest toodab ta ainult seasooltest kestasid. Koondumise järgselt hakkab Thomeko Eesti OÜ tegelema nii kunst- kui naturaalsoote müügiga toiduainetetööstustele.

Koondumise osalised on asunud seisukohale, et kunst- ja naturaalsoolte tootmise ja müügi kaubaturg hõlmab geograafilises mõttes kogu maailma. Peamiseks põhjuseks on asjaolu, et eri paigus toodetavate kunst- ja naturaalsoolte näol on tegemist suhteliselt ühtsete toodetega ning seetõttu konkureerivad omavahel kõik maailmas tegutsevad tootjad. Samuti on ostjate jaoks eri piirkondades toodetud kestad asendatavad. Sama liiki tooteid tarnib ühele lihatööstusele mitu erinevat tarnijat ning seetõttu on ostjal lihtne tarnijat vahetada. Koondumise osalised hindavad käesoleva kaubaturu ülemaailmseks mahuks ligikaudu 55 miljardit Eesti krooni, mistõttu nende ühine turuosa nimetatud kaubaturul on alla [...]% (hinnanguliselt DAT [...]% ja Thomeko alla [...]%). Enamik naturaalseid sooli transporditakse näiteks Taanist Hiinasse või Portugali edasiseks töötlemiseks ning seejärel tagasi tootjariiki, millele järgneb valmis toodete müük üle kogu maailma. Näiteks müüb DAT oma toodetud seasooli vähemalt 25 riiki üle maailma. Koondumise osaliste hinnangul ei ole transpordikulu kauba hinna kujunemisel märkimisväärne. DAT ostab Hiinas toodetud seasooli nende edasimüügi eesmärgil, mis omakorda kinnitab vastava kaubaturu ülemaailmset iseloomu.

Lisa- ja maitseainete müügi kaubaturg

Lisa- ja maitseained segatakse tavaliselt vastavalt kliendi soovile sõltuvalt näiteks toodetava vorsti liigist ja koostisest. Tooted sisaldavad naturaalseid vürtse, õlisid, dekstroosi jne. Lisaainetest müüvad koondumise osalised sojasegusid, želatiine, fosfaate, sidrunhapet jne. Koondumise osalised ei tegele maitseainete tootmisega, vaid üksnes nende müügiga, mistõttu on kaubaturuks lisa- ja maitseainete müük.

Lisa- ja maitseainete müügi kaubaturg on koondumise osaliste hinnangul sarnaselt kunst- ja naturaalsoolte müügi kaubaturule ülemaailmne või vähemasti Euroopa Majanduspiirkonda hõlmav, kuna maitseainete tootmisele on omane madalad tootmis- ja transpordikulud võrreldes nende väärtusega.

Kaubaturu analüüsist selgus, et lisa- ja maitseainete müük toimub paralleelselt kunst- ja naturaalsoolte müügiga, mistõttu antud kaubaturu mahu kohta andmed puuduvad. Lisaks koondumise osalistele ja nende konkurentidele, tegelevad maitseainete müügiga ka mitmed teised ettevõtjad.

Hinnang koondumisele

KonKS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonKS § 13 lg 1 järgi on turguvalitsev ettevõtja, kellele kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest või kelle positsioon võimaldab tal sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest.

Koondumise osaliste tütarettevõtjate tegevused kattuvad majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006.a määruse nr 69 § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt kunst- ja naturaalsoolte ning lisa- ja maitseainete müügi kaubaturgudel.

Kaubaturu analüüsist selgub, et kõik toiduainetetööstustele tooraine müügiga tegelevad ettevõtjad pakuvad nii kunst- ja/või naturaalsooli kui lisa- ja maitseaineid, mistõttu ei ole antud koondumise raames põhjendatud eeltoodud kaubaturgude eristamine. Seega on kaubaturuks toiduainetetööstustes kasutatavate materjalide (kunst- ja naturaalsooled) ning lisa- ja maitseainete müük.

Eestis tegeleb toiduainetetööstustes kasutatavate materjalide (kunst- ja/või naturaalsooled) ning lisa- ja maitseainete müügi kaubaturul mitmeid ettevõtjaid. Olulisemad konkurendid koondumise osalistele nimetatud kaubaturul on [...] jt. Võttes arvesse olemasolevaid konkurente [...] on ilmne, et tegemist on kaubaturuga, kus puuduvad olulised sisenemistõkked. Käesoleva koondumise tulemusel ei saavuta koondumise osalised turgu valitsevat seisundit, mis võimaldaks ettevõtjal tegutseda sõltumatult konkurentidest. Seega toimib toiduainetetööstustes kasutatavate materjalide (kunst- ja/või naturaalsooled) ning lisa- ja maitseainete müügi kaubaturul arvestatav konkurents, mistõttu ei saa koondumise tulemusel antud kaubaturul tegutsema jääv Thomeko Eesti OÜ tegutseda sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest.

Eeltoodust tulenevalt ei muutu koondumise tulemusel oluliselt konkurentsiolukord ega kaubaturu struktuur, seega ei tekita ega tugevda koondumine nimetatud kaubaturgudel turgu valitsevat seisundit. Käesoleva koondumise puhul ei esine KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Koondumisega seotud konkurentsipiirangud

Konkurentsiamet on seisukohal, et aktsionäride lepingu punktis 13.2 sisalduvat konkurentsipiirangut võib lugeda koondumisega otseselt seotuks ja selle jõustamiseks vajalikuks, kuna sellega tagatakse omandatava vara väärtuse säilimine nende üleminekul müüjalt ostjale.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

Anda luba DAT-Schaub Holding A/S ja Thomeko Oy koondumisele, sealhulgas konkurentsipiirangule.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

Aini Proos